ZAJEDNO ZA AKTIVNO GRAĐANSKO DRUŠTVO

CEMA
Centar za monitoring i aktivizam
Center for Monitoring & Activism

PLAN RAZVOJA

Resurs centar za socijalno preduzetništvo

(Čačak, 01.01.2027. – 31.12.2027.)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

HELVETAS SRB

Građanske inicijative

Naša organizacija je dobila podršku Vlade Švajcarske kroz projekat „Zajedno za aktivno građansko društvo – ACT", koji sprovode Helvetas Srbija i Građanske inicijative. Mišljenje koje je izneto u ovoj publikaciji je mišljenje autora i ne predstavlja nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa ili Građanskih inicijativa.

SADRŽAJ

1. Uvod 1
2. Predstavljanje Resurs centra 1
3. Razlozi osnivanja Resurs centra 2
4. Vizija, misija i vrednosti Resurs centra 3
5. Teorija promene 4
6. Razvojni ciljevi Resurs centra 5
6. Prioritetne oblasti razvoja 7
7. Akcioni plan razvoja 8
8. Praćenje, izveštavanje i evaulacija plana razvoja 9
9. Upravljanje rizicima 10
10. Finansijski okvir i plan održivosti 10
11. Indikatori uspeha KPI 12
12. Komunikacioni plan 12
12.1 Ciljne grupe 13
12.2 Komunikacioni kanali i sredstva 14
13. Zaključak 15

1. Uvod

Resurs centar za razvoj socijalnog preduzetništva u Čačku predstavlja razvojnu inicijativu Centra za monitoring i aktivizam – CEMA, usmerenu ka stvaranju održivog sistema podrške pojedincima, organizacijama i institucijama koje žele da razvijaju socijalno preduzetništvo i društveno odgovorne poslovne modele.

Polazeći od potreba lokalne zajednice i izazova sa kojima se suočavaju ranjive društvene grupe, Resurs centar ima zadatak da objedini znanje, stručnu podršku, edukaciju, mentorstvo i umrežavanje na jednom mestu. Na taj način stvara se okruženje koje podstiče razvoj novih socijalnih preduzeća, jača postojeće inicijative i doprinosi održivom lokalnom razvoju.

Plan razvoja predstavlja operativni dokument kojim se definišu pravci razvoja Resurs centra za 2027. godinu. Dokument određuje prioritetne oblasti rada, aktivnosti koje će biti sprovedene, očekivane rezultate i način praćenja njihovog ostvarivanja.

Njegova svrha nije samo planiranje aktivnosti, već stvaranje jasnog okvira za razvoj Resurs centra kao prepoznatljivog mesta podrške socijalnom preduzetništvu u gradu Čačku i regionu zapadne Srbije.

Razvoj centra zasnivaće se na principima partnerstva, transparentnosti, inovativnosti, društvene odgovornosti, jednakih mogućnosti i aktivnog uključivanja građana u rešavanje problema lokalne zajednice.

2. Predstavljanje Resurs centra

Resurs centar za razvoj socijalnog preduzetništva osniva Centar za monitoring i aktivizam – CEMA kao odgovor na rastuću potrebu za sistemskom podrškom razvoju socijalne ekonomije u moravičkom okrugu.

Centar predstavlja mesto okupljanja građana, organizacija civilnog društva, socijalnih preduzetnika, institucija, obrazovnih ustanova i privrede sa ciljem zajedničkog razvoja održivih društvenih inicijativa.

Rad Resurs centra zasnivaće se na pružanju stručne podrške u svim fazama razvoja socijalnog preduzetništva – od razvoja poslovne ideje, preko edukacije i mentorstva, do povezivanja sa potencijalnim partnerima, investitorima i donatorima.

Pored podrške pojedincima koji žele da pokrenu socijalno preduzeće, Resurs centar razvijaće programe namenjene organizacijama civilnog društva, lokalnim institucijama i

kompanijama koje žele da unaprede društveno odgovorno poslovanje i doprinesu razvoju lokalne zajednice.

Poseban akcenat biće stavljen na podršku ženama, mladima, osobama sa invaliditetom, dugoročno nezaposlenima i drugim društveno osetljivim grupama, sa ciljem njihovog ekonomskog osnaživanja i aktivnog uključivanja u društveni život.

3. Razlozi osnivanja Resurs centra

Razvoj socijalnog preduzetništva u Republici Srbiji poslednjih godina dobija sve veći značaj kao jedan od mehanizama za rešavanje društvenih i ekonomskih izazova. Donošenjem Zakona o socijalnom preduzetništvu stvoreni su osnovni uslovi za razvoj ove oblasti, ali je praksa pokazala da potencijalni i postojeći socijalni preduzetnici i dalje nemaju dovoljno stručne, institucionalne i savetodavne podrške koja bi im omogućila održiv rast i razvoj.

Na području grada Čačka i moravičkog okruga postoji značajan broj organizacija civilnog društva, neformalnih grupa i pojedinaca koji razvijaju ideje sa društvenim uticajem, ali im nedostaju informacije, stručna pomoć, mentorstvo i mogućnosti za povezivanje sa institucijama, privredom i donatorima. Istovremeno, lokalna zajednica suočava se sa izazovima kao što su nezaposlenost, socijalna isključenost, depopulacija ruralnih područja i ograničene mogućnosti zapošljavanja osoba iz osetljivih društvenih grupa.

Osnivanjem Resurs centra stvara se mesto koje objedinjuje različite oblike podrške neophodne za razvoj socijalnog preduzetništva. Centar će pružati informacije, edukaciju, mentorstvo, stručne konsultacije i podršku u razvoju poslovnih modela koji ostvaruju društveni uticaj, uz istovremeno jačanje saradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora.

Posebna vrednost Resurs centra ogleda se u njegovoj ulozi povezivanja različitih aktera koji zajednički doprinose razvoju lokalne zajednice. Kroz razvoj partnerstava, razmenu iskustava i promociju primera dobre prakse, centar će doprineti stvaranju podsticajnog okruženja za razvoj socijalne ekonomije u zapadnoj Srbiji.

Plan razvoja Resurs centra zasniva se na principu da održiv lokalni razvoj nije moguć bez aktivnog učešća građana, odgovornog poslovanja i međusektorske saradnje. Upravo zbog toga Resurs centar predstavlja dugoročnu investiciju u razvoj ljudskih potencijala, jačanje lokalne ekonomije i unapređenje kvaliteta života svih građana.

4. Vizija, misija i vrednosti Resurs centra

Resurs centar je prepoznat kao vodeći regionalni centar za razvoj socijalnog preduzetništva, koji kroz stručnu podršku, partnerstva i inovativne programe doprinosi izgradnji održive, solidarne i inkluzivne zajednice u kojoj svi građani imaju jednake mogućnosti za ekonomsko i društveno uključivanje.

Misija Resurs centra je da pruža sveobuhvatnu podršku razvoju socijalnog preduzetništva kroz edukaciju, mentorstvo, savetovanje, umrežavanje i razvoj partnerstava, sa ciljem osnaživanja pojedinaca, organizacija i institucija da kreiraju održive poslovne modele sa pozitivnim društvenim uticajem.

Vizija:

Razvijena i održiva zajednica u kojoj socijalno preduzetništvo doprinosi rešavanju ključnih društvenih problema kroz inovacije, zapošljavanje i socijalnu inkluziju.

Misija:

Pružanje sistemske podrške razvoju i jačanju socijalnih preduzeća u regionu kroz edukaciju, savetovanje, resurse i umrežavanje.

Vrednosti - rad Resurs centra zasniva se na sledecim vrednostima:

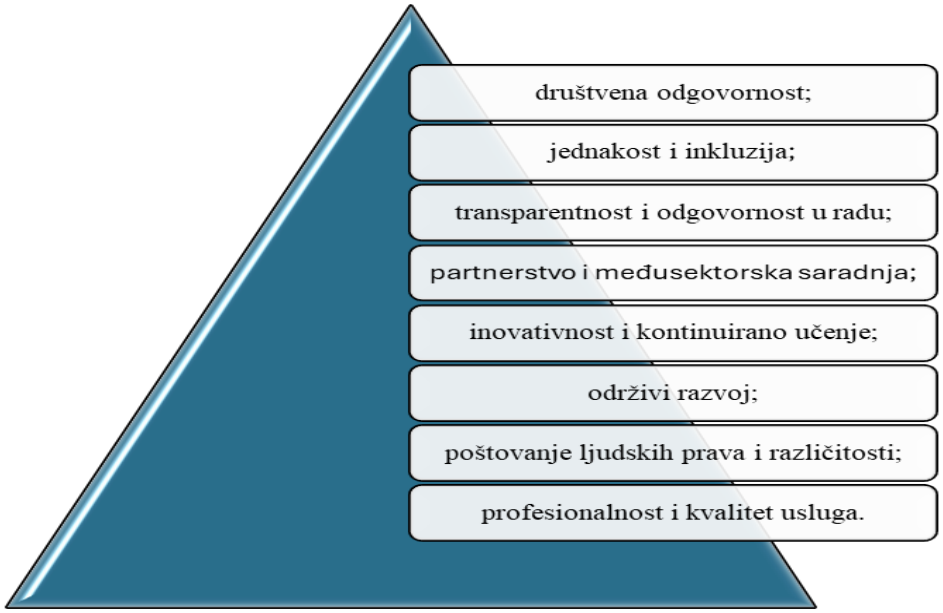

5. Teorija promene

Savremeno društvo suočava se sa brojnim izazovima, među kojima se izdvajaju socijalne nejednakosti, siromaštvo, otežan pristup tržištu rada i nedovoljna uključenost osetljivih društvenih grupa u ekonomske tokove. Uprkos rastućem značaju socijalnog preduzetništva, razvoj ove oblasti i dalje je ograničen brojnim institucionalnim, finansijskim i administrativnim preprekama.

Socijalna preduzeća često se suočavaju sa izazovima već u fazi osnivanja, ali i tokom daljeg poslovanja. Pored složenih administrativnih procedura, ograničenog pristupa finansijskim sredstvima i investicijama, značajne prepreke predstavljaju nedovoljno razvijena mreža podrške, otežan pristup tržištu, uključivanje u lance nabavke, kao i nedovoljno razvijeni mehanizmi javnih nabavki koji prepoznaju društvenu vrednost ovakvih preduzeća. Bez podsticajnog poslovnog okruženja i koordinisane podrške institucija, privrede i civilnog sektora, mogućnosti za njihov održiv razvoj ostaju ograničene.

Istovremeno, razvoj socijalnog preduzetništva predstavlja značajnu priliku za jačanje lokalne ekonomije, unapređenje zapošljavanja i razvoj inovativnih rešenja za društvene izazove. Njegov potencijal ogleda se u povezivanju ekonomskih aktivnosti sa društvenom odgovornošću, stvaranju novih radnih mesta i pružanju prilika osobama koje se teže uključuju na tržište rada.

U tom procesu važnu ulogu imaju saradnja institucija, organizacija civilnog društva, privrede, obrazovnih ustanova, donatora i lokalne zajednice. Zajedničkim delovanjem moguće je razviti podsticajan ekosistem koji omogućava razvoj održivih društvenih preduzeća i dugoročno doprinosi društvenoj koheziji, smanjenju nejednakosti i održivom lokalnom razvoju.

Polazeći od ovih potreba, Centar za monitoring i aktivizam – CEMA pokreće Resurs centar za razvoj socijalnog preduzetništva u Čačku, kao mesto koje objedinjuje znanje, stručnu podršku, partnerstva i resurse neophodne za razvoj društvenih preduzeća i drugih inicijativa sa društvenim uticajem.

Razvoj Resurs centra zasniva se na uverenju da održive promene nastaju kroz kontinuirano ulaganje u ljude, jačanje njihovih znanja i veština, međusobno povezivanje i razvoj lokalnih partnerstava. Omogućavanjem pristupa edukaciji, mentorstvu, savetodavnoj podršci i informacijama stvaraju se uslovi da građani postanu aktivni nosioci ekonomskog i društvenog razvoja svojih zajednica.

6. Razvojni ciljevi Resurs centra

Plan razvoja Resurs centra za razvoj socijalnog preduzetništva u Čačku za 2027. godinu zasniva se na pet međusobno povezanih razvojnih ciljeva. Njihovom realizacijom biće stvoreni uslovi za institucionalno jačanje centra, unapređenje kvaliteta usluga, razvoj partnerstava, finansijsku održivost i dugoročni društveni uticaj.

Razvojni ciljevi predstavljaju okvir za planiranje aktivnosti, raspodelu resursa i praćenje ostvarenih rezultata, sa ciljem da Resurs centar postane prepoznatljiv regionalni centar podrške razvoju socijalnog preduzetništva.

Razvojni cilj 1 – Jačanje institucionalnih kapaciteta Resurs centra

Razviti funkcionalnu organizacionu strukturu Resurs centra koja će omogućiti kvalitetno pružanje usluga korisnicima i efikasno upravljanje razvojnim procesima.

Ovaj cilj podrazumeva:

- uspostavljanje organizacione strukture;
- razvoj internih procedura i standarda rada;
- jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta;
- kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenih i saradnika.

Razvojni cilj 2 – Razvoj kvalitetnih programa podrške socijalnom preduzetništvu

Obezbediti dostupne, kvalitetne i održive programe koji odgovaraju potrebama postojećih i budućih socijalnih preduzetnika.

Aktivnosti u 2027. godini će biti usmerene na:

- organizaciju edukacija i obuka;
- pravno i finansijsko savetovanje;
- podršku pri registraciji i razvoju socijalnih preduzeća;
- promociju društvenih inovacija.

Razvojni cilj 3 – Razvoj partnerstava i saradnje

Izgraditi stabilnu mrežu saradnje između organizacija civilnog društva, institucija, privrede, obrazovnih ustanova i međunarodnih partnera radi unapređenja uslova za razvoj socijalnog preduzetništva. Poseban fokus biće usmeren na:

- lokalnu samoupravu;
- Nacionalnu službu za zapošljavanje;
- obrazovne institucije;
- privredne subjekte;
- međunarodne organizacije;
- donatore;
- mreže socijalnih preduzetnika.

Razvojni cilj 4 – Obezbeđenje finansijske održivosti Resurs centra

Razviti model finansiranja koji će omogućiti dugoročan i stabilan rad Resurs centra kroz kombinovanje različitih izvora finansiranja.

Planirani izvori finansiranja obuhvataju:

- domaće i međunarodne projekte;
- partnerstva sa privatnim sektorom;
- donacije;
- članarine i članstvo u mrežama;
- pružanje stručnih usluga;
- razvoj sopstvenih programa koji ostvaruju prihode.

Razvojni cilj 5 – Povećanje društvenog uticaja i prepoznatljivosti Resurs centra

Pozicionirati Resurs centar kao vodeću organizaciju za razvoj socijalnog preduzetništva u zapadnoj Srbiji kroz promociju dobrih praksi, javno zagovaranje i kontinuiranu komunikaciju sa građanima i partnerima.

Ovaj cilj obuhvata:

- razvoj komunikacionih aktivnosti;
- promociju uspešnih primera socijalnog preduzetništva;
- razvoj digitalnih komunikacionih kanala;
- izgradnju prepoznatljivog identiteta Resurs centra;
- jačanje poverenja korisnika i partnera.

6. Prioritetne oblasti razvoja

Kako bi razvojni ciljevi bili ostvareni, aktivnosti Resurs centra biće organizovane kroz šest prioritetnih oblasti koje predstavljaju osnovne pravce razvoja za 2027. godinu.

Prioritetne oblasti definisane su na osnovu potreba lokalne zajednice, iskustava organizacije CEMA, postojećeg zakonodavnog okvira i potencijala za razvoj socijalnog preduzetništva u regionu. Utvrđene prioritetne oblasti su:

1. Institucionalni razvoj Resurs centra.
2. Razvoj usluga i programa podrške.

3. Edukacija i jačanje kapaciteta korisnika.
4. Razvoj partnerstava i međusektorske saradnje.
5. Finansijska održivost i razvoj novih izvora finansiranja.
6. Digitalna transformacija i unapređenje komunikacije.

Svaka od navedenih oblasti biće razrađena kroz konkretne aktivnosti, očekivane rezultate, pokazatelje uspeha i vremenski okvir realizacije, čime će Plan razvoja predstavljati praktičan alat za upravljanje radom Resurs centra i praćenje njegovog napretka.

PRIORITETNE OBLASTI RAZVOJA

Cilj	Planirane aktivnosti	Očekivani rezultati	Pokazatelji uspeha	Rok realizacije
Uspostavljanje Resurs centra	Razvoj internih procedura; uspostavljanje organizacione strukture; razvoj baze saradnika i eksperata.	Osnovan Resurs centar sa jasno definisanim načinom rada	Usvojene interne procedure; formiran stručni tim; broj angažovanih saradnika	Prva polovina 2027.
Razviti kvalitetne usluge podrške socijalnim preduzetnicima	Izrada programa edukacija; mentorski program; pravno i finansijsko savetovanje; razvoj baze znanja; individualni rad sa korisnicima	Dostupan sistem podrške za razvoj socijalnog preduzetništva	Broj edukacija; broj korisnika; broj mentorskih procesa; zadovoljstvo korisnika	Druga polovina 2027.
Unaprediti znanja i veštine korisnika i zaposlenih	Učešće na stručnim skupovima, mentorska podrška članovima tima, studijskih poseta; razmena iskustava; razvoj programa stručnog usavršavanja	Veći nivo znanja i kompetencija zaposlenih	Broj pohađanih obuka; mentoringa; studijskih poseta; stručnih usavršavanja.	Kontinuirano
Jačanje saradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora	Zaključivanje sporazuma o saradnji; organizacija zajedničkih događaja; učešće u mrežama; razvoj međunarodne saradnje; zajednički projekti	Razvijena mreža partnera i povećani kapaciteti centra	Broj partnerstava; broj zajedničkih aktivnosti; broj realizovanih projekata	Kontinuirano
Unaprediti digitalnu dostupnost usluga i vidljivost Resurs centra	Razvoj internet stranice; digitalna baza znanja; online edukacije; aktivno vođenje društvenih mreža; razvoj elektronskih servisa za korisnike	Veća dostupnost usluga i prepoznatljivost centra	Broj objava; broj poseta sajtu; broj online korisnika; broj digitalnih sadržaja	IV kvartal

7. Akcioni plan razvoja

Ovo poglavlje predstavlja operativni okvir za sprovođenje jednogodišnjeg Plana razvoja. Akcioni plan definiše ključne aktivnosti, nosioce realizacije, vremenski okvir i očekivane rezultate. Njegova svrha je da omogući sistematsko praćenje napretka i pravovremeno prilagođavanje aktivnosti u skladu sa potrebama korisnika i razvojem Resurs centra.

Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Partneri	Rok	Očekivani rezultat
Izrada internih procedura	Tim Resurs centra	Stručni konsultanti	II kvartal 2027.	Usvojeni interni dokumenti
Razvoj programa edukacija	Tim Resurs centra	Eksperti i predavači	IV kvartal 2027.	Program edukacija u primeni
Pokretanje mentorskog programa	Koordinator programa	Mentori	Druga polovina 2027.	Uspostavljen mentorski sistem
Razvoj mreže partnera	Menadžment centra	Institucije, OCD, privreda	Kontinuirano	Mreža aktivnih partnera
Razvoj digitalne platforme	IT saradnik	Spoljni saradnici	IV kvartal 2027.	Funkcionalna online platforma
Prisutnost javnim dogadjajima/javna slušanja	Tim Resurs centra	Članovi CEMA tima	Kontinuirano	Povećana vidljivost centra
Priprema projektnih predloga	Projektni tim	Donatori	Kontinuirano	Obezbeđena dodatna sredstva

8. Praćenje, izveštavanje i evaulacija plana razvoja

Uspešna realizacija Plana razvoja Resurs centra za 2027. godinu zahteva kontinuirano praćenje sprovedenih aktivnosti, redovno izveštavanje i periodičnu evaluaciju ostvarenih rezultata. Sistem praćenja i evaluacije predstavlja osnov za donošenje kvalitetnih odluka, unapređenje rada i odgovorno upravljanje resursima. Praćenje realizacije Plana razvoja sprovodiće se na godišnjem nivou, kroz analizu ostvarenih aktivnosti, poređenje planiranih i ostvarenih rezultata, kao i procenu uticaja sprovedenih programa na korisnike i lokalnu zajednicu. Posebna pažnja biće posvećena kvalitetu pruženih usluga, zadovoljstvu korisnika i razvoju partnerstava, kako bi se programi Resurs centra kontinuirano unapređivali u skladu sa potrebama zajednice.

Oblast	Pokazatelj	Način praćenja
Razvoj centra	Stepen realizacije planiranih aktivnosti	Godišnji izveštaji
Korisnici	Broj korisnika usluga	Evidencija korisnika
Edukacije	Broj održanih obuka i radionica	Izveštaji o realizaciji
Partnerstva	Broj potpisanih sporazuma o saradnji	Evidencija partnerstava
Finansije	Obezbeđena finansijska sredstva	Finansijski izveštaji
Kvalitet usluga	Zadovoljstvo korisnika	Anketni upitnici
Društveni uticaj	Broj podržanih socijalnih preduzeća i inicijativa	Monitoring rezultata

Rezultati praćenja koristiće se za godišnje planiranje aktivnosti, unapređenje postojećih programa i razvoj novih usluga u skladu sa potrebama korisnika i razvojem socijalnog preduzetništva.

9. Upravljanje rizicima

Razvoj Resurs centra odvijaće se u dinamičnom društvenom, ekonomskom i institucionalnom okruženju, zbog čega je neophodno blagovremeno prepoznati potencijalne rizike i definisati mere za njihovo ublažavanje.

Upravljanje rizicima biće sastavni deo procesa planiranja, sprovođenja i evaluacije svih aktivnosti.

Potencijalni rizik	Verovatnoća	Uticaj	Mere za ublažavanje
Nedostatak finansijskih sredstava	Srednja	Visok	Diverzifikacija izvora finansiranja i kontinuirana priprema projektnih predloga
Nedovoljno interesovanje korisnika	Niska	Srednji	Promotivne aktivnosti i saradnja sa lokalnim partnerima
Promene zakonodavnog okvira	Srednja	Srednji	Praćenje propisa i prilagođavanje programa
Nedostatak stručnih kadrova	Srednja	Visok	Razvoj mreže eksternih saradnika i kontinuirana edukacija zaposlenih
Nedovoljna saradnja institucija	Srednja	Srednji	Razvoj partnerstava i redovna komunikacija sa ključnim akterima
Promene u donatorskim prioritetima	Srednja	Visok	Razvoj sopstvenih prihoda i proširenje baze finansijera

Redovna analiza rizika omogućavaće pravovremeno reagovanje i prilagođavanje aktivnosti kako bi se obezbedila uspešna realizacija Plana razvoja.

10. Finansijski okvir i plan održivosti

Dugoročna održivost Resurs centra zasnivaće se na kombinovanju različitih izvora finansiranja, razvoju sopstvenih kapaciteta i kontinuiranom unapređenju kvaliteta usluga.

Model finansijske održivosti biće zasnovan na principu diverzifikacije prihoda, čime će se smanjiti zavisnost od pojedinačnih donatora ili projektnih ciklusa. Planirani izvori finansiranja uključuju:

- sredstva iz domaćih i međunarodnih fondova;
- programe Evropske unije i drugih međunarodnih organizacija;

- podršku lokalne samouprave i državnih institucija;
- saradnju sa privrednim sektorom kroz društveno odgovorno poslovanje;
- donacije fizičkih i pravnih lica;
- članarine i članstvo u mrežama;
- pružanje stručnih usluga i organizaciju edukacija;
- razvoj sopstvenih programa koji ostvaruju prihode u skladu sa principima socijalnog preduzetništva.

Pored finansijske održivosti, posebna pažnja biće posvećena razvoju ljudskih resursa, unapređenju organizacionih kapaciteta i izgradnji dugoročnih partnerstava koja predstavljaju osnov stabilnog razvoja Resurs centra.

Održivost će se posmatrati kroz četiri međusobno povezana aspekta:
1. institucionalnu održivost, kroz jačanje organizacionih kapaciteta i upravljačkih struktura;
2. finansijsku održivost, kroz raznovrsne izvore finansiranja;
3. programsku održivost, kroz kontinuirano unapređenje usluga i programa;
4. partnersku održivost, kroz razvoj saradnje sa institucijama, organizacijama civilnog društva, privredom i međunarodnim partnerima.

11. Indikatori uspeha KPI

Indikator	Cilj	Vremenski okvir
✓ Broj pokrenutih ili podržanih socijalnih preduzeća	Minimum 2 osnovana preduzeća	2027. godina (Ukoliko se usvoji Program na nacionalnom nivou taj broj bi mogao biti i veći)
✓ Broj korisnika usluga centra	50+ učesnika	2027. godina
✓ Broj realizovanih edukativnih programa	Minimum 3 programa	2027. godina
✓ Zadovoljstvo korisnika	Prosečna ocena viša od 4 na skali 1–5	2027. godina
✓ Multisektorska saradnja sa relevantnim institucijama	Minimum 3 institucije	2027. godina

12. Komunikacioni plan

Cilj komunikacijske kampanje je kontinuirano informisanje građana/ki lokalne zajednice o benefitima solidarne ekonomije i pravnoj praksi i edukovanje osoba iz marginalizovanih grupa za osnivanje i razvoj socijalnog preduzetništva.

12.1 Ciljne grupe

CILJNE GRUPE	Tipični predstavnik/ca	Ključne poruke
CG1: Osobe sa invaliditetm	Mlađa osoba sa invaliditetom, nezaposlena, ali ima dovoljno sposobnosti da se bavi poslovima koji ne zahtevaju fizički napor. Živi sa porodicom, ali želi da pronađe način da se oseća društveno korisnom i da doprinosi kako svojoj porodici, tako celokupnom društvu. Informiše se putem društvnih mreža – instagram, facebook. Vreme provodi uglavnom u krugu prijatelja, porodice ili u prostorijama udruženja.	Želimo da razvijemo solidarno preduzetništvo, da prioritet bude dobrobit a ne profit.
CG2: Žene 45+	Žena, srednjih godina, nezaposlena,	Znanje se isplati – nauči kako da

	domaćica. Ima porodicu, dvoje dece. Bavi se svakakvim neformalnim poslovima prodaje preko društvenih mreža koje svakodnevno koristi, kao i povremenim i privremenim poslovima. Želi da promeni nešto, želi da pomogne sebi i svojoj okolini.	pokreneš i vodiš socijalno preduzeće i imaćeš šansu da pomogneš i sebi i drugima. Prvi korak je tvoja podrška donošenju zakonskih regulativa u gradu Čačku.
CG3: Mediji	Standardno	Podrži kampanju za razvoj socijalnog preduzetništva.
CG 4: Donosioci odluka	Standardno	Obaveza vlasti je da brine o svima, naročito o socijalno ugroženim kategorijama – socijalno preduzetništvo je osnova za razvoj Čačka.

12.2 Komunikacioni kanali i sredstva

- **Kanali komunikacije sa donosiocima odluka:**

1) ***Zvanični kanali*** – upućivanje formalnog zahteva prema donosiocima odluka. Procedure za ovakvu komunikaciju su već definisane i predviđene određenim aktima/pravnom regulativom same institucije. U okviru ovog kanala komunikacije mogu se uputiti zahtevi za sastanke u cilju informisanja donosioca odluka o zahtevima koje zastupamo. To može biti i prilika da se zajednički dođe do rešenja.

2) ***Neformalni kanali*** – donosiocima odluka uputiti pozive za javne događaje kao što su konferencije, okrugli stolovi, televizijska i radio gostovanja, koji će služiti da se oni više informišu o problemima osetljive ciljne grupe koju predstavljate i mogućim rešenjima. Takođe, cilj je i da donosioci odluka preuzmu veću odgovonost za rešavanja problema koja je u njihovoj nadležnosti.

- **Sredstva i formati komunikacije**

Mediji:

- Obezbeđivanje medijskog praćenja
- Ugovaranje gostovanja u programu, intervjua
- Promotivna kampanja, besplatna ili plaćena, sastavljena od promotivnih video ili radio spotova, štampanih oglasa ili veb banera
- Plasman sopstvene produkcije (video emisije, PR članci, itd)…

Društvene mreže:

- Jednostavni promotivni postovi (slika/video i tekst)
- Kompleksniji promotivni video klipovi
- Eksplejneri (explainers)
- Testimonijali
- Video lajvovi
- Interaktivni sadržaj – ankete, kvizovi itd.
- Komunikacija kroz influensere i popularne stranice…

Aktivnosti uživo:

- Promotivni štandovi, distribucija materijala, razgovor s građanima
- Javni skupovi, tribine, konferencije i slično
- Protestni skupovi i akcije
- Performansi, intervencije u prostoru, "fleš-mobovi"
- Kulturni, umetnički, sportski događaji…

13. Zaključak

Plan razvoja Resurs centra za razvoj socijalnog preduzetništva u Čačku za 2027. godinu predstavlja okvir za planski, održiv i odgovoran razvoj centra kao mesta koje okuplja znanje, resurse i partnere sa ciljem unapređenja socijalnog preduzetništva i društvenih inovacija.

Sprovođenjem aktivnosti definisanih ovim dokumentom stvoriće se uslovi za jačanje institucionalnih kapaciteta, razvoj kvalitetnih programa podrške, unapređenje saradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora, kao i za povećanje dostupnosti usluga namenjenih postojećim i budućim socijalnim preduzetnicima. Realizacija Plana razvoja doprineće ekonomskom osnaživanju pojedinaca, većoj socijalnoj uključenosti ranjivih društvenih grupa i razvoju održivih inicijativa koje odgovaraju na potrebe lokalne zajednice. Istovremeno, Resurs centar će jačati svoju ulogu regionalnog centra znanja, podrške i saradnje u oblasti socijalnog preduzetništva.

Plan razvoja predstavlja dokument koji će se redovno pratiti, analizirati i unapređivati u skladu sa promenama u okruženju, potrebama korisnika i razvojnim prioritetima organizacije. Njegova uspešna realizacija zavisiće od aktivnog učešća zaposlenih, partnera, donatora, institucija i svih zainteresovanih aktera koji prepoznaju značaj socijalnog preduzetništva za održiv razvoj lokalne zajednice.

Izdavač:

CEMA
Centar za monitoring i aktivizam
Center for Monitoring & Activism

Autorka:

Ivona Stevanović

dipl. ekonomistkinja/master inženjerka industrijskg inženjerstva

Grafički dizajn:

Luka Kojanović (Media Team Leader CK d.o.o.)

„Zajedno za aktivno građansko društvo – ACT" je projekat Vlade Švajcarske čiji je cilj aktivno građansko društvo u kome građani više učestvuju u procesu donošenja odluka, naročito na lokalnom nivou. ACT sprovode dve nevladine organizacije: Helvetas Srbija i Građanske inicijative. Fokus druge faze ACT projekta će biti na podršci organizacijama kako bi: 1. proširile bazu podrške; 2. delotvornije javno zagovarale; 3. diversifikovale izvore finansiranja. ACT-2 realizuje se od 1.novembra 2023. godine do 31. oktobra 2027. godine.

Copyright2026.CEMA